Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT

NĂM THỨ 11 — SỐ 1148 — NGÀY THỨ BẢY 18 DÉCEMBRE 1937

TIẾNG-DÂN

GIÁ BÁO: Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.80
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$00
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ ba, thứ năm và thứ bảy
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dây thép: TIENGDAN HUẾ

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Phải xa kẻ nịnh, kẻ nịnh làm nguy đến nước nhà.
Khổng Tử

Đá là nịnh thì nịnh gì cũng không phải là đều tốt

«Nịnh» ! cái tiếng mà bất kỳ người trong dân tộc, xã hội và thời đại, xứ sở nào, nghe đến đã lộ dạng ghét bỏ, muốn tránh ra nó, chưa nói đến sự ưa thích hay là tự thân diễn ra cái trò không tốt ấy.

Tuy vậy, nói ghét bỏ hay tránh xa, chỉ là ghét và tránh cái tên, chớ cái thiệt thì ối thôi! Trong 100 người đến 99 người là ưa thích nó mà ưa thích rất mực, đến nỗi xem như trên đời, ngoài kẻ nịnh mình ra, không có ai là người chân chánh, mà chính mình diễn trò ấy cũng không tự biết nữa kia?

Vì cớ «cái tên nịnh lắm người ghét, mà cái thiệt nịnh lại nhiều người ưa», nên cách nịnh càng ngày càng hiện ra lối mới, mà chính kẻ nịnh muốn gỡ tiếng không tốt cho bất kỳ ai — dẫu là kẻ chân chính — cũng ban cho cái tiếng ấy.

Thì trước kia chúng ta thường nghe những tiếng «nịnh vua, nịnh quan, nịnh nhà giàu sang, nịnh người quyền thế». Kế đó có thứ nịnh «ngoại hóa» như «nịnh đầm», nịnh đảng» v. v..., hiện nay lại thấy có thứ nịnh càng mới nữa là «nịnh dân»!

Bình tâm mà xét, hay là tựu trung các món nịnh kể trên mà so sánh nhau, thì «nịnh dân» không đến để hèn như món nịnh khác, vì dân là hợp cả muôn ức người, khó thì ngọn nịnh cho được lòng cả công chúng, huống nhân dân ngày nay — dẫu xứ ta — cũng vì hoàn cảnh dạy tới mà phần đông đã giác ngộ. nịnh chúng không phải là việc dễ. Nhưng hãy gác cái cớ «dễ khó» lại mà chỉ nói nghĩa chữ «nịnh», thì giống như kẻ nịnh dân mà tự cho là tốt, cũng kẻ gia cho kẻ khác cái tiếng «nịnh dân» mà cho là xấu, tóm lại đều chưa hiểu thấu nghĩa chính chữ nịnh cả.

Ký giả cũng không giám tự phụ là hiểu thấu nghĩa chữ «nịnh» hơn ai, song lấy tư cách một nhà học giả, xin dẫn những lời hiền triết đông tây giải nghĩa chữ «nịnh» cũng cho độc giả suy nghiệm:

1) «Nịnh chỉ là một món giao dịch bằng sự dối trá của đôi bên, bên thì dựa vào mối lợi, bên thì dựa vào lòng háo danh».

(La flatterie n'est autre chose qu'un commerce de mensonge fondé d'un côté sur l'intérêt, et de l'autre sur la vanité). Rollin

2) «Nịnh là đồng bạc giả, tiêu được chỉ vì cái thói hiếu danh của mình».

(La flatterie est une fausse monnaie qui n'a de cours que par notre vanité). La *Rochefoucauld*.

3) «Phải xa kẻ nịnh, kẻ nịnh làm nguy nước nhà. 遠佞人佞人殆 Khổng tử

4) «Làm bạn với kẻ biền nịnh là bị tổn hại (友便佞,損矣; *Khổng tử*.

Theo lời hiền triết giải bày trên, thấy rõ cái tánh cách nịnh, bất kỳ trường hợp nào mà người thi ngọn ấy ra tức là dả dối, mà trong có cái ý toan đổi lại món lợi riêng. Mà những ai ưa thích lời nịnh hay gần gũi nó thì tất nhiên có tổn hại, bất cần nịnh gì cũng không phải là đều tốt hết.

Muốn trừ cái hại nịnh, không chi hơn là nghe lời nói ngay thẳng. «Ngàn người dạ dạ, không bằng một người nói thẳng». (*Triệu-Lương*

Câu này chính là bài thuốc chữa nịnh, đáng ngẫm nghĩ thay!

THA-SƠN-THẠCH

Về chuyện cá có trùng và heo bị dịch

Về cá có trùng, làm cho nhân dân ở vùng Quảng-nam, Quảng-ngãi đồn ầm lên, có bề thiệt hại cho nghề biển, T. D. đã đăng mấy số trước. Nay, sở Thú-y đã phân chất loài cá ở miền Quảng-ngãi và cho biết rằng cá ấy cứ nấu chín mà ăn, không đều gì nguy hiểm cả.

Nguyên nhân sinh ra các con trùng trong cá, là vì người hoặc heo, hoặc chó ở mấy làng thuộc miền biển, ra lối bờ biển để phóng uế, trong phần uế có trùng, cá ăn phải rồi nhiễm lấy. Thứ trùng ấy lớn lên, sinh ra thứ sán toenias.

Còn tin heo chết dịch, vẫn có thật. Ở Huế, sở Thú-y đã có phái đi tournée 8 lần để xem xét. Ở (tỉ phủ Điện-bàn Quảng-nam) bệnh dịch nầy cũng có, nên quan chánh sở Thú-y nhân đi qua Tourane, mấy ngày gần đây có xem xét rất kỹ.

Bệnh dịch nầy sinh ra bởi heo bị sưng ruột, mà gốc bệnh là do thứ vi trùng giống như vi trùng bệnh dịch của gà. Những heo bị bệnh, thường thấy nhứt là sưng cổ và chết liền. Có đôi con trâu cũng mắc bệnh như thế, nhưng chết rất ít.

Phòng bệnh dịch nầy, chỉ nên để riêng mấy con vật bị bệnh ra, đừng mua thứ vật ở vùng có bệnh ấy, và đừng bán thứ thịt bị bệnh là được.

Tại Huế, tòa Khâm đã ra một nghị định cấm chuyên chở heo trên đường xe lửa hoặc nơi đường bộ trong khoảng ga Hiền-sĩ và Nước-ngọt.

CHUYỆN ĐỜI

Nếu đánh nhau bằng cổ-điển thì người Tàu chiếm phần hơn đến trăm phần trăm?

Người Nhật có cái tối mê tín, dẫu trong chiến trận cũng vẫn giữ dấu mê tín. Dưới này là một chuyện

Lịch sử Nhật-bản có cái đặc điểm mà trên thế giới không nước nào có là «muôn đời một giòng» 萬世一系 không có lần kỳ nào không tốt ... đời, họ đánh ngôi, tiếm triều đoạt vị như những các nước quân chủ khác.

Vì thế thuở nay người Nhật có cái mê tín tự xưng mình là con cháu thần Thương-dương (mặt trời) dùng mặt trời làm quốc kỳ cái là cờ «mặt trời» thì ai cũng đều biết, khương mặt trời trong một ngày buổi mai mọc lên, buổi chiều lặn ngầm, theo hiện tượng không phải tuyệt đối là toàn tốt lành; vì tối khi mặt trời mọc, chớ cái mặt trời lặn ngầm nhường đêm tối mà kia chiếm cả bầu trời thì có gì là tốt đâu! Nên người Nhật vẫn nhận nước mặt trời mà cái nhận là nước «mặt trời mọc». Về đời trước kia, có lần gởi thơ cho vua nước Tàu mà tự xưng là «Hoàng-đế nước mặt trời mọc gởi thơ cho Hoàng-đế nước mặt trời lặn» 日出皇帝致書日入皇帝....

Đó là chuyện trên lịch sử Trung Nhật giao thiệp đời trước kia.

Nay trận Trung Nhật đánh nhau 4, 5 tháng nay, theo lời người tùng quân Trung hoa thuật lại, thì người Nhật đánh trận thường khởi đầu lúc rạng mai sáng là khoảng mặt trời gần mọc và buổi mai, mà kiêng khi mặt trời lặn. Theo chủ tín của họ thì mặt trời mọc phù hộ cho họ, còn mặt trời lặn thì họ chỉ dùng về mặt thủ. có bị đánh thì họ cự lại, chớ không khởi công khi mặt trời lặn bao giờ

Mình không đánh trận với quân Nhật, không biết chuyện thuật trên có thực không, song có nhà báo Tàu, tưởng như nhận là thực sự, nên lặt góp bao nhiêu cổ-điển trong sách truyện Tàu về các chuyện có phóng ta' với mặt trời viết thành một bài, nào:

A) Hậu nghệ bắn mặt trời.
B) Khoa phụ đuổi mặt trời.
C) Lỗ-dương dơ giáo chỉ mặt trời.
D) Chú đất ... cần mặt trời.
E) Bác điền phủ xoay lưng phơi mặt trời.

Ôi thôi! vô số là điển cổ nói đến mặt trời! Vậy nếu như cổ-điển linh thiêng mà có sức thần thông chọi với quả bom, đạn đồng thì tất là phần thắng lợi thuộc về quân Tàu, mà Nhật chẳng làm gì địch lại nổi. Tiếc rằng trăm ngàn cổ-điển của người Tàu không hiệu lực bằng một điều mê tín của người Nhật!

Chuông-mai không thích gì cổ-điển, cũng không ưa gì dấu mê tín, thuật chuyện trên này để cho độc giả thấy cái sức mạnh mê tín mà người Nhật lợi dụng đáng ghê là dường nào! vì người Nhật còn nhiều cái mê tín khác đáng ghê, không chỉ một điều «mặt trời mọc»

Chuông-mai

Nhà viết báo Le Grauclaude được tạm tha

Ông Le Grauclaude viết báo «Masques», bị bắt giam tại nhà pha Hỏa-lò hôm 27 Novembre, nay đã được quan Dự-thẩm ký giấy cho tạm tha.

Một vị quan Xiêm sang dự Hội chợ Haiphong

Mới đây phái bộ Bảo-kỳ đi cổ động việc thương mãi ở Xiêm và Lào, có ghé tỉnh Noukhay (Xiêm), được quan Tổng-đốc Noukhay tiếp đãi tử tế. Nay quan Tổng đốc nầy đã vâng lịnh chính phủ Xiêm phái sang dự Hội chợ Haiphong. Các nhà buôn định tiếp rước rất long trọng.

Tình thế liệt-cường ở Trung-hoa

(KHAI-PHÓNG VỚI PHONG-TỎA)

Trung-hoa là một nước đất rộng người nhiều, vật sản phong phú, làm thị trường chung cho liệt cường thế giới gần một thế kỷ nay. Bởi vậy trên sân khấu quốc tế, nào ngoại giao, nào quân sự, nào kinh tế, nói đến vấn đề Viễn-đông tức trăm ngàn con mắt cùng trăm ngàn mưu kế sách lược, đều chăm vào «đống thịt béo «đại lục» đó cả.

Trước kia người Nhật chưa được ngang hàng với các nước mạnh Âu Mỹ thì cái thuyết «khai phóng môn hộ» được liệt cường công nhận, hay nói cách khác là mượn cái tiếng «quân thế» mà ai thích mảnh nào thì xâu xé mảnh ấy.

Nhưng từ Nhật-bản vọt lên hàng liệt cường thì những tiếng tự miệng người Nhật công nhiên kêu gọi không thèm dấu diếm: nào «Á châu môn la», nào Ngô Á ngô hoàng», nào chánh sách đại lục», nào «Bá chủ Thái-bình-dương», càng ngày càng sôi nổi, nói cho rõ tức là «phong tỏa Trung-hoa» nghịch hẳn với thuyết «khai phóng» nói trên.

Trước kia tuy là bỏ ngỏ song còn Nhật không nở, đến gần đây từ chiếm lãnh Mãn-châu cho đến cuộc võ lực hào đoạt hiện thời thì công nhiên phong tỏa hẳn, không chỉ rào về mặt biển mà nào Bình-tân, nào Thượng-hải cho đến các đô thị nội địa, đều là nơi có lãnh sự các nước trước kia theo nguyên tắc quân đẳng cọng lời mà nay cũng thu vào dưới nách của người Nhật cầm như lãnh thổ chuyên hữu của mình

Xem vấn đề quan thuế và bưu chánh ở Thượng-hải, quan hệ với liệt cường biết bao, nay ông chủ Trung-hoa đã không giữ được chủ quyền mà quyền về người Nhật, trưởng quyền lợi của các nước thế nào cũng không được tròn vẹn như xưa. Nếu liệt cường mà lui bước lần nầy thì thế lực Âu Mỹ ở Viễn-đông lần lần bị người Nhật bao chiếm, mà vào tay người Nhật thì không đổi bằng quả bom, bằng súng đạn, chỉ dùng lối ngoại giao bay diều ước, tất là không có hiệu quả gì.

Theo các nhà quan sát thời cuộc đối với cuộc Đức-Ý-Nhật liên minh, đoán hẳn rằng: bên phái pha-xít định lập 3 nước đế quốc để chống với phái hòa-bình: 1 là đế quốc Đức ở miền Trung-Âu, 2) là đế quốc Ý ở miền Địa Trung-hải. 3) là đế quốc Nhật ở Viễn-đông...' nay 3 nước ấy đã liên vai tiếp cánh, liên lạc thành trận thuyền để thực hành chánh sách xâm lược. Bên nầy nếu Anh, Pháp, Mỹ, Nga mà không kết thành một thế lực chung để đối phó lại, thì dẫu trận đại chiến thứ hai không bùng ra mà quyền lợi bên phái hòa bình ở Á đông cũng như ở Âu châu, mỗi ngày cứ bị coi hiếp. Mà đáng để ý nhứt là lợi khí khoa học ngày nay rất tiện lợi cho công cuộc phá hoại hơn là phòng thủ, nghiệm cuộc Trung Nhật hiện thời, thì thấy cách phá hoại dễ dùng là giường nào?

Bằng theo lẽ trên, thời cuộc Trung-hoa, hiện người Nhật đã dùng võ lực mà phá hoại chánh sách khai phóng của các nước, làm ra cuộc phong tỏa; Trung-quốc đã không đủ sức tự mình phá cuộc phong tỏa đó mà liệt cường cũng không chung sức để mở cửa ra, thì Trung-hoa sẽ thành nước bảo hộ của người Nhật. Cái chứng hiển nhiên là Nhật đã phá hoại các đô thị phồn thạnh của Trung-hoa không còn nơi nào là yên lặng, mà Hoành-tân, Trường-kỳ, Thần-hộ, Đông-kinh, chưa hề bị một viên đạn quả bom nào; cho đến Mãn-châu, Bình-tân mới chiếm chưa bao lâu, mà cũng được đứng vững lập chính phủ mới, như vậy mà bảo giả tâm của người Nhật không hăng hái, hay là vì điều ước cùng hội nghị nầy nọ mà lui bước, rõ là việc không thể có.

Vả chăng đời chiến tranh khoa học nầy, lợi về mặt phá hoại mà không lợi về mặt phòng thủ, nước địch muốn xâm chiếm nước mình tất nhiên dùng chiến lược phá hoại lung tung, nếu mình không đủ lợi khí để phá hoại lại quân địch mà chỉ nói phòng thủ, khó bề có hiệu quả. Bên phái hòa bình chủ trì khai phóng môn hộ Trung-hoa như Anh Pháp, Mỹ, Nga. Lẽ nào ngồi khoanh tay mà ngắm quyền lợi của mình chảy theo giòng nước Thái-bình-dương sao?

Có người nói: Võ lực Nhật dầu mạnh mà nền kinh tế và nguyên liệu kém nhiều. Chưa tài gì chinh phục toàn Trung-hoa được. Gia dĩ Cao-ly, Mãn-châu, Đài-loan chưa sẵn mối cừu. Cuộc chiến tranh mà kéo dài ra, Nhật cũng không phải là không nguy. Chờ xem.

KHÁCH-QUAN

Kỳ Hội đồng Dân biểu Trung kỳ năm nay

(Tiếp theo)

Ông Nguyễn-duy-Cừ — Làm việc đã ngoạn một năm, dân chúng tôi chịu khổ đến mấy năm, Chính phủ có biết như thế không?

Quan *Chánh phòng nhì* — Tôi xin ghi lời ông và sẽ hỏi lại quan Công sứ Thanh hóa thử coi việc bắt điền lên Sầm sơn có phải là phi không, chưa thể trả lời được.

Ông Lê-mậu-Biền — Ngân sách tỉnh chúng tôi thường làm ba mục: học chánh, y tế, công tác, năm nay nhập chung hết, xin chia trở lại từng mục, và để mục nào bao nhiêu cho rõ ràng.

Quan Chánh phòng nhì — Vấn đề ấy có hơi khó. Theo trong điều lệ thì tiền thâu vào để tiêu chung chớ không thể chia ra việc nầy bao nhiêu, việc kia bao nhiêu được. Quan Khâm sứ có tư bảo chia, nhưng chỉ để cho dễ xét đó thôi. Về chuyện thuộc sách tài chánh tổ chức, ngài nói có hơi rộng quá, hãy nói riêng về ngân sách Thanh hóa.

Ông *Lê mậu Biền* — Chúng tôi thấy có thâu bạc học phí mà trường hư bàn ghế mục cũ để hư mục nên phải hỏi.

Ông Lê viết Lời — Thành phố Vinh có nhiều công sở, nhân viên các công sở cũng đông, mà ngân sách thì hẹp hòi, nếu tiền dùng vào việc y tế ít quá, xin ngân sách Trung kỳ phụ cấp thêm để mua thuốc.

Quan *Chánh phòng nhì* — Ngân sách nào, thu tiền bao nhiêu cũng nhứt định cả. Mà ngân sách Trung kỳ cũng chật hẹp, chỉ phụ cấp được hai tỉnh Pleiku, Kontum thôi. Muốn như lời ngài nói đó, thì có thể xê xích các khoản chi tiêu; ngài hãy nói với các quan tỉnh.

Ông Phạm văn Quảng — Tỉnh Hà tĩnh dân nghèo đất xấu, mà công việc làm thì nhiều, xin ngân sách phụ cấp cho một số tiền để làm công việc vệ nông.

Quan *Chánh phòng nhì* — Công việc vệ nông ở Hà tĩnh thường làm thêm.

Ông Phạm văn Quảng — Xin Chánh phủ giúp đỡ làm cho mau xong.

Quan Chánh phòng nhì — Để xét lại.

Ông Hoàng chính Đông — Ngân sách tỉnh Quảng bình, thấy có số bạc 3000$00 phụ cấp cho một nhà thợ chạm. Sao lại có khoản phụ cấp ấy!

(Xem qua trang 2 cột 4)

TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

QUÂN NHẬT PHÁ ĐƯỢC CỬA QUANG HÓA NHƯNG BỊ ĐÁNH LUI

Nam-kinh, 10-12 — Những trận giao chiến ở chung quanh Nam-kinh mấy bữa rày thiệt hết sức kịch liệt. Trên trời thì hàng trăm máy bay của Nhật thả trái phá, dưới đất thì hàng trăm gián súng của Nhật đặt trên những gò nổng ở chung quanh bắn vào Nam-kinh giúp sức cho lục quân của họ công thành một cách dữ dội phi thường. Nhưng tàu bay của Nhật bị súng cao xạ của Tàu bắn lên rất kịch liệt, nên phải lui hết, chỉ còn pháo binh công phá mà thôi. Theo bảng thông tin Trung ương của Tàu thì trước hết quân Nhật đánh lấy sân máy bay Đại giáo trường ở trước cửa Quang hóa, rầm về phía đông nam thành Nam kinh. Quân Nhật thiệt hại rất nặng nề, nhưng cả một đạo quân của Tàu chống giữ sân máy bay ấy cũng chết rào.

Lấy được Đại-giáo-trường xong, quân Nhật liền thừa thắng nhắm cửa Quang-hoa mà công phá rất dữ dội. Quân Tàu vừa dùng xe thiết giáp mà chắn chỗ cho cửa nầy, vừa chống cự rất rào riết. Không bao lâu, cửa nầy sập đổ, quân Nhật bèn do đó mà ùa vô thành. Nhưng đại binh của Tàu phòng thủ trong thành đổ đến lại phía ấy vây đánh kịch liệt, nên quân Nhật phải thối trở ra.

VU-HỒ THẤT THỦ VÀ ĐƯỜNG LUI BINH CỦA TÀU BỊ ĐOẠN TUYỆT

Hòn-khẩu, 10 12 — Trong khi sắp đặt việc phòng thủ Nam-kinh, các tướng lãnh Tàu đã lo dọn sẵn hai đường để phòng sau nầy chống giữ không nổi thì kéo lui. Đường thứ nhứt là lui qua Phố-khẩu ở phía tây bắc Nam-kinh. Song đường nầy đã bị mấy đạo quân Nhật vượt lên bậc ngạn sông Dương-tử yểm bách rất nặng.

Nên chỉ còn đường thứ nhì trọng yếu và thuận tiện hơn là đường đi xuống Vu-hồ ở trong tỉnh An-huy. Nếu sau khi Nam-kinh thất thủ, quân Tàu lui xuống ngả nầy, thì có hội hiệp được với quân đội các tỉnh tây nam để chống cự nữa.

Bởi lẽ ấy Vu-hồ đã trở nên một thành hết sức trọng yếu mà hai quân quyết tranh đoạt cho được. Bữa trước nam lộ của quân Nhật đã công hãm Vu-hồ, song không bao lâu quân Tứ-xuyên đã khắc phục được.

Nhưng theo tin bữa nay thì vừa rồi sau một trận công phá dữ dội, quân Nhật đã lấy được Vu-hồ, ở phía tây nam Nam-kinh và đã cắt đứt đường thối lui của quân Tàu.

(Xem tiếp qua trang 2 cột 3)

việc trong nước

THỪA - THIÊN

Diễn kịch giúp nạn dân Bắc-kỳ

Hôm 4-12-37 bọn thanh niên ở Bao-vinh và Địa-linh, có tổ chức 1 đêm diễn kịch tại rạp Bao-vinh.

Số thu	61$40
Tiêu	31$28
Còn lại	30$12

Số tiền 30$12, đã do quan huyện Hương-trà đệ nạp.

Hai cảo

Ăn thịt heo bệnh mà chết

Ở miền làng Hương-cần (Hương trà) có mấy người ăn thịt heo bệnh rồi thổ tả đến chết, nhân thế nha Y-chánh có phái người đi tiêm thuốc phòng ngừa, chính ở nhà thương cũng có tiêm thuốc.

Theo người ta nói, hiện ở đô thành Huế cũng có bọn gian bán thịt heo bệnh. Vậy mong nhà đương cuộc khám xét kỹ càng, và bà con mua thịt nên cẩn thận.

X.

QUẢNG - NAM

Tư chiếm đất công

Làng Tân-tây (Duy-xuyên) có một sở đất đồng canh hơn 4 sào giá bộ tại làng Đông tân, mà Đông-tân cũng có sở đất đồng canh hơn 4 sào giá bộ tại Tân-tây. Năm Bảo-đại thứ 9, hào lý 2 làng làm tờ ưng thuận đổi với nhau, có chánh tổng dự tri nhận thiệt; vì họ nghĩ rằng đến mùa tư sổ mà bắt người đi thâu phiền lụy, mà nhân kỳ đạc điền gần đến, đổi đi đặng làm bộ mới cho tiện. Khi làm giấy ưng thuận thì đại hào mục Tân-tây là Đặng Sung đứng đầu giấy, đâu đó xong xuôi.

Đến tháng 9 năm B. Đ. thứ 10, thơ ký sở đạc điền về xét khế làm bộ mới, tại tên Đặng Sung mạo khế nhận khai sở đất của Đông-tân đổi đó làm đất tư, mà trong khế thì nói sở tại Tuấn ở trong làng đó bán cho nó.

Hào lý Tân-tây thấy vậy, bèn làm đơn đến phủ, nhờ quan minh xét. Làng đầu đơn tháng 11 năm thứ 10 mà đến tháng 11 năm thứ 11 mới có trát bắt tại Tuấn đến khai. Thị hàm thị không có đất, cũng không bán cho Đặng-Sung bao giờ. Đến 22 tháng chạp năm thứ 11, quan sát Đặng Sung đến chất vấn, nó nói lúng túng, quan quở đất làm án. 18 tháng chạp, làng Đông tây đem bộ đến nha quan nói thời quả là của hai làng đổi nhau. Đến 22 tháng giêng năm nay, có trát về đòi hai làng và chứng cớ đến tuyên án, không rõ vì sao quan lại xử cho Đặng Sung được đất. Đến 24 tháng ấy, hào dân Tân Tây ra Tỉnh nhờ Tỉnh xét lại bởi mất oan sở đất của đồng dân.

Trong thời gian 5 tháng (từ tháng giêng đến tháng 7) tại Tỉnh tuyên án, y theo tòa sơ cấp, (khi đó có một mình Đ. Sung và làng Tân - tây thôi), hào dân xin xét lại, mà Tỉnh cũng không xét, Tỉnh tư Bộ, hào dân Tân-tây hàn Bộ và tòa Khâm và lại nhờ viện Dân-biểu can thiệp, đã 3 tháng nay, mà chưa thấy xét lại. Dân lấy làm mong đợi.

Hồ chuyên

QUẢNG - NGÃI

Trường Phước-lộc vẫn còn hữu sở bỏ thầy dạy ở lớp kiêm-bị

Nói về sự học ở hương thôn, thì ai cũng chán biết là số học sinh đã đậu bằng Tiểu học rồi đa số không có chỗ học, phụ huynh đều có ý trông ngóng nhà nước mở thêm trường dạy về lớp kiêm bị, để cho con em học biết rộng thêm.

Kỳ nghỉ hè năm nay (1937), trường tiên hương làng Phước-lộc, tổng Tịnh-thương, phủ Sơn tịnh, được các ông thân hào cùng hương lý đồng dân, trích của hương quĩ trên 120$ bạc đồng anh của dân hơn 500$, và số bạc góp mỗi người 0$30 được 146$, xin phép cất lại nhà trường bằng ngói, bàn ý lập thành trường kiêm bị để xin nhà nước bổ thầy về dạy. Trường đã làm xong, y theo kiểu mẫu nha Học-chánh đã định, một dãy trường ngói có 3 lớp, rất rộng rãi và một dãy trường cất bằng gạch, lợp tranh có 2 lớp, cũng được khoảng khoát.

Hiện dạy 3 lớp (Đồng-ấu, Dự bị và Sơ-đẳng) học sinh có 150 trò. Còn 2 lớp ở dãy trường ngói còn bỏ trống, sẽ đợi bổ thầy.

Hai giờ chiều ngày 7-12-37, trường làm lễ khánh thành, có các quan Tỉnh, Tòa, quan Học-chánh Trung-kỳ, quan thượng Giáo-dục đến chứng kiến. Sau khi thân hào và phụ huynh chúc mừng, có đưa đơn xin bổ thầy ở lớp kiêm bị, quan hứa sẽ bổ cho.

Rất trông mong lời hứa sẽ có sự thật.

Hiếu học sinh

Lính lệ với trùm đánh nhau

(Lính bị lỗ đầu)

Tối mồng 3 tháng 11 ta (5-12-37) vào lúc 10 giờ lính lệ phủ Sơn-tịnh Ng. Xong đi giấy ở Đông-hòa về. khi đi đến Đồng hà đợi xe điện không có, nên y lần lần đi xuống; khi xuống đến vọng canh km 21 làng An kiêm, ngồi đợi xe; thấy vọng canh ấy không có dân canh, Xong nổi mõ đánh vang lừng, trùm xóm sở tại là Ba-Nghĩa nghe mõ chạy đến, lính Xong hạch rằng sao không cửa dân canh, và bắt dân v. v..., rồi đánh trùm Nghĩa mấy roi. Đoạn, lính Xong bỏ đi; trùm Nghĩa tức, chạy theo, đánh Xong nhằm nơi trán máu chảy. Hương lý làng An-kiêm tiếp đến, báo trình về phủ. Quan phủ cho phái một người lính đến nơi sửa tên Xong dậy về.

Việc hiện đương xét.

L. D.

KHÁNH - HÒA

Lại tiếng kêu về chuyện lính tập không được ăn lương điền

Chuyện này Tiếng-dân đã đăng lời kêu của anh em lính và tờ trát của của quan

(Xem qua trang 3 cột 5)

TOA THUỐC RƯỢU THIÊN - THỜI

Bắc sa sâm 2 lượng, Bạch phục linh 1 lượng, Bạch truật 1 lượng rưỡi, Chích cam thảo 1 lượng, Trần bì 5 chỉ, Quảnh bán hạ 1 lượng, Mộc hương 5 chỉ, Sa nhân 5 chỉ, Hương phụ 1 lượng, Thương truật 1 lượng, Hậu phác 1 lượng, Chỉ xác 1 lượng, Thần khúc 1 lượng, Bạch thược 1 lượng, Bạch biển đậu 1 lượng, Hoắc hương 5 chỉ, Hương nhu 5 chỉ, Trư linh 5 chỉ, Mộc qua 7 chỉ, Bạch đậu khấu 5 chỉ, Đinh hương 5 chỉ, tiêu sọ 5 chỉ, Can cương 5 chỉ, Ô mai 1 lượng, Bạch bì sâm 2 lượng, chánh hoài 1 lượng rưỡi, Trạch tả 1 lượng, Đường cát trắng 3 lượng, Nhục quế 5 chỉ, Bạch phụ tử 5 chỉ, Thục địa 4 lượng.

Mỗi thang chừng lối 3$00, đồ vô chừng 8 lít rượu, ngâm bảy lá chừng cũng được. Ai dùng ít, bỏ nửa thang, dùng 4 lít rượu.

Đàn bà có thai, thiệt bị thiên thời mới nên uống. Mỗi lần uống một muỗng ăn canh. Mười phút uống một muỗng, chừng nào thấy hết thì nghỉ.

TRẦN-TRỌNG-BẢO

(Trợ bút báo «Lục-tỉnh-tân-văn»)

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU VIỄN - ĐỆ
ở Bến-Ngự HUẾ

Lại có sách dạy 30 nghề dễ làm

Đàn-bà, cũng làm được, vì sách Quốc ngữ phần nhiều làm bằng nội-hóa

Làm các thứ miến song thần, nến thắp, các thứ kẹo, mứt, đường, kem, nước hoa quả ép, hoa quả dầm rượu, sirops, nước đá, xì dầu, kem nước đá, cất rượu mùi, nước thần khí, nước chanh bọt, rượu mật ong, rượu ngọt ngâm, sữa tươi, bơ tươi, phó-mát, dưa món, lạp-xưởng, thịt phơi, các đồ chấm có ớt, sóc-cà-là, dăm-bông, các thứ nước chấm (sauce, đậu phụ nhự, các thứ bánh, thật là cuốn sách để cho ai muốn tự lập. Giá 1$50 xa gởi thêm cước 0$20, gởi contre rembourst. là 1$85 phải gởi 0$20 bằng tem thơ trước.

Thư mandat để cho nhà xuất bản như vầy

NHẬT - NAM THƯ - QUÁN

102, Hàng Gai, HANOI

KHÁM PHÁ ĐẢNG ÂM MƯU ÁM SÁT

Paris 10 décembre. — Các nhà chuyên trách lại vừa khám phá ra một cuộc âm mưu của một đảng tên đặt là đảng «Csar». M. Mélénier, một nhà kỹ nghệ ở Clermond Ferrand và một người nữa tên là Charles fenaille đều bị bắt. Xét ra cả 2 đều trông coi về việc cấp khí giới cho đảng viên.

Tháng trước sở cảnh sát có bắt được một người Hung tên là Koleman ở Valenciennes về tội trái nghị định trục xuất. Nay xét ra tên này là một tên đầu đảng rất nguy hiểm, đang tổ chức 2 cuộc âm mưu, một là hành thích ông Yvon Delbos ngoại giao tổng trưởng ở Pháp Prague (Ba-lan), hai là hành thích quan Toàn quyền Le Beau xứ Algérie. Người viết thư cho Koleman hỏi tiền để chi dụng ở Pragues đã bị bắt. Lại 2 tên đồng đảng nữa cũng bị bắt.

Vài chuyện lạ

Nhà không chủ

Hiện gần kinh thành Luân-đôn (Anh) có cái nhà mà không biết ai là chủ cả. Người thuê nhà ấy từ hai năm nay đã đi nơi khác; lại trước khi đi một độ, không thấy kẻ nào tới thâu tiền gì hết. Thành phố điều tra không rõ chủ là ai, bèn định cho phá đi, thì viên Đốc lý cản lại nói rằng, rủi chủ nó tới nhìn thấy mất, họ kiện bồi thường cho mà khốn. Từ lâu nay, thành phố phải cho người đứng gần lối nhà ấy canh gác thường, xem ai đi gần lại đó thì nói cho họ biết để tránh những gạch ngói rơi từ từ rơi rã.

Anh chủ nhà nào đó khéo báo hại công quĩ thành phố thì thôi!

Một chút vậy cũng đủ rõ luật pháp nước văn minh không bướng bỉnh.

Bọn trộm đình công

Chuyện này ở thành phố xứ Ty-lợi-á (Syrie).

Tại thành phố này, bọn trộm hoạt động quá sức, làm các nhà chuyên trách canh phòng nghiêm nhặt không đâu bằng. Chúng tức, không biết làm sao, mới họp nhau bàn định cách đình công để cho nhân viên sở cảnh sát đều không việc rồi bị thải cho kinh hồn.

Trải mấy tuần lễ đình công, chúng chẳng làm rơn không khoét tường đào ngạch gì cả. Nhưng số nhân viên cảnh sát vẫn y nguyên. Chúng lại chăm việc trở lại.

Muy-dê thuốc lá

Bunde, một thành phố ở Đức, rất phát đạt về kỹ nghệ, mới đây có mở ra một bảo vật viện (musée. thuốc lá.

Nhà này sắp đặt theo kiểu người Đức, gồm có hai tòa trọng yếu: một tòa, trong ấy chưng bày đồ vật cổ quan hệ đến lịch sử giống thuốc từ lúc khởi thấy đến giờ; một tòa thì bày đồ các công dụng của nó hằng ngày.

Lại có một phòng quí nhất, trong đặt một điếu thuốc khổng lồ, khắp thế giới không đâu có: dài 1m70, đường kính 0m68. Theo người ta nói, nếu kẻ nào giỏi thuốc cũng đến 600 giờ mới hút hết.

Tên ký không tiền

Người xứ Essex có điều thế giới đều biết là hà tiện tới nơi.

Cách đây chẳng lâu, có một người dân xứ ấy tới nhà giây thép Nữu-ước gởi một bức điện tín về nhà. Người ta cho y hay rằng tại đó nhà giây thép không tính tiền tên ký. Ấy là một dịp cho cậu ta ký đuột đuột một giây dài nhằng: « cái người sẽ vắng mặt đến ngày thứ 6 tới » (L'homme-qui sera-absent-jusqu'à-vendredi).

Thầy ký giây thép lần mật cho cái chữ ký ấy, nói, thì người kia nói đó là định cái tên người giống ta có của y.

Người trốn tiết đông thiên

Người quái kỳ này lại là người ở xứ Wisconsin bên Mỹ, tên là Arthur Sohrke.

Từ năm 1910 lại đây, cứ giáp vòng 3 năm và đến 1er Novembre thì y phóc lên giường quấn mền nằm im, cho cùng xuân mới bước xuống.

Chẳng phải y giống như loài dơi hoặc gấu, hể gặp mùa đông là ngủ đâu; cũng nầy y nằm vậy chờ cho đến tháng Mai mới chui trương bộ chăn thôi.

Arthur nói rằng làm vậy, thì trước mặt y, cái gì cũng hiện ra nhà hàng đẹp đẽ, trong trí phấn khởi, nó vẻ lạc quan lạ.

Y lại nói, nếu mọi người đều như vậy có thể nhân loại tấn bộ lắm, và hòa bình và sống.

Nhưng không biết Arthur có nhiều của không, chớ bọn ta không làm việc một ngày đã khốn, mà làm cách đó e có nước mua hòm chờ sớm!

— THÍCH LẠ —

Kỳ Hội đồng Dân biểu Trung-kỳ năm nay

(Tiếp theo trang nhất)

Quan Chánh phòng nhì — Đây là Chánh phủ y theo lời thỉnh cầu của Viện mà khuyến khích mở mang nghề thổ công.

Ông Hoàng chinh Đông — Nhà ấy đã đóng cửa rồi, sao khuyến khích gì nữa!

Quan Chánh phòng nhì — Có lẽ quan Công sứ sẽ ý cho mở cửa lại.

Ông Hoàng chinh Đông — Về việc phụ cấp cho nhà tư, xin Chánh phủ hết sức thận trọng mới được, phải cân nhắc chỗ đáng cấp không đáng cho thật kỹ, vì mỗi một nước mất của dân, không phải để nuôi riêng ai... Ngân sách Trung kỳ định cho tỉnh Quảng bình một vạn bạc để hưng công đại chấu, thế đã có chưa?

Quan Chánh phòng nhì — Sắp có.

Ông Nguyễn xuân Các — Tỉnh Quảng bình tôi đất xấu dân nghèo, sinh hoạt chật hẹp lắm. Trước kia ông Dân biểu cũ Nguyễn xuân Thiều đã hai lần xin dẫn thủy nhập điền mà không thấy làm. Bây giờ tôi xin ngân sách Trung kỳ phụ cấp cho Quảng bình chúng tôi hai vạn bạc để làm công việc về nông.

Quan Chánh phòng nhì — Tỉnh Quảng bình đất rất xấu, mà cũng lại rộng không thể làm dẫn thủy nhập điền được. Tuy vậy Chánh phủ cũng sắp đắp đập Cam ly.

Ông Nguyễn xuân Các — Đập Cam ly đắp ra thì phần lợi to tát về số Ngân sơn chủ dân ở chung quanh đó có hưởng được bao nhiêu. Và chăng còn có dân hai hạt Bố trạch và Quảng trạch vì thiếu nước mà mùa màng hư hao, dân tình cực khổ quá. Chánh phủ cũng phải để ý đến tình cảnh của họ chứ! Nói rằng đất xấu công rộng không làm được dẫn thủy nhập điền, rồi bỏ, không tìm cách cứu dân, thế thì chánh phủ đành lòng ngồi nhìn dân chết đói hay sao?

Quan Chánh phòng nhì — Đập Cam ly không phải làm lợi cho một mình cố Ngân sơn đâu, lợi cho cả giáo hội. Tuy vậy nhân dân vùng đó cũng được hưởng ít nhiều lợi ích. Ngân sách Trung kỳ cũng có giúp cho hội làm đường ở Tuy hòa. Nay đã có hàng ngàn mẫu tây đất tốt, dùng đến hàng ngàn nhân công, mở mang nhiều công việc lớn và làm cho miền Tuy hòa được thịnh vượng thêm lên. Đắp đập Cam ly cũng một ý nghĩa ấy.

Ông Nguyễn xuân Các (nói tiếng Pháp). — Nghe câu trả lời của quan lớn, tôi tin rằng người ta đã hiểu sai ý tôi muốn nói. Tôi không có ý chỉ trích việc đắp đập Cam ly, nhưng quan lớn cũng biết cho rằng, ông cố Ngân sơn không phải vô cớ mà tự xuất ra tám ngàn đồng, giúp việc đắp đập Cam ly, thế tất ông cũng cầu lợi chớ. Mà thiệt vậy, ông rất có nhiều ruộng ở vùng ấy và ruộng ông lại ở đầu nước và xa. Tôi nói đến đập Cam ly là mong Chánh phủ để ý đến dân hai hạt Bố trạch và Quảng trạch đang vất vả trong một tình cảnh rất đáng thương hại, nhất là ở Bố trạch và tổng Thuận hòa ở miền Quảng trạch. Vì vậy tôi xin Chánh phủ Trung kỳ giúp cho tỉnh tôi hai vạn bạc để làm các công cuộc tiểu vệ nông cho các hạt ấy.

Quan Chánh phòng nhì — Tôi cũng khó trả lời ông được vì công việc kiến trúc thuộc về sở trường của sở Lục lộ. Sở làm gấp được chừng nào hay chừng nấy, chớ Chánh phủ cũng không bỏ dân Quảng bình. Coi như về nhịp đơn này ngân sách Trung kỳ định phụ cấp cho tỉnh ông một vạn bạc để làm các công tác.

Ông Nguyễn xuân Các — Cũng như ngài, tôi không bàn về việc chuyên môn, nó là sở trường của Lục lộ. Tôi xin ngân sách Trung kỳ phụ cấp tiền để quan Sứ thương lượng với quan chánh Lục lộ Quảng bình làm việc tiểu vệ nông giúp dân đói khổ thôi.

Quan Chánh phòng nhì — Có tiền cũng phải biết dùng nữa chứ.

Ông Nguyễn xuân Các — Sao lại không biết dùng. Hiện thời quan sứ Quảng bình muốn đào công Khương hà để làm tốt cho hàng ngàn mẫu ruộng ở Bố trạch, miền bị đói xóm nhất, nhưng vì không có đủ tiền đành phải bỏ dự trù ấy đi.

Ông Phan triệu Khanh — Tỉnh Quảng trị chúng tôi, tình trạng rất nghèo khổ, ruộng xấu mùa mất luôn luôn, vậy xin ngân sách Trung kỳ phụ cấp cho vài vạn bạc để mở nông giang.

Quan Chánh phòng nhì — Số bạc phụ cấp cho tất cả các tỉnh là 10 vạn đồng, không thể làm khắp cả một lần được, nhà nào cần gấp hơn thì làm trước, nhà nào có thể trì hoãn được thì để làm sau.

Ông Ngô Đạm — Tỉnh Quảng nam chúng tôi, về ngân sách không có chuyện gì phải nói (?). Chúng tôi chỉ phàn nàn về chế độ thuế điền; thứ nhất là tiền trích lục nhiều quá, nhiều sắp hai thuế lần, như huyện Hòa vang thuế 37.225$ mà tiền trích lục đến 73.453$, ấy là vì một sào lẻ cũng tính một sào. Chúng tôi xin bỏ số lẻ ấy đi.

Quan Chánh phòng nhì — Ấy tại nơi đất nhiều mảnh lẻ, và đất lộn nhiều.

Quan Đại diện Bảo hộ — Lệ một sào 0$16 là tính trước đã bỏ số phí tổn cho sở đạc điền; muốn bỏ số lẻ cũng được, nhưng phải tính lại, mà số 0$16 phải tăng lên.

Ông Ngô Đạm — Ở Thanh hóa một sào có 0$12, ở Quảng nam một sào đến 0$16, thế là đã nặng lắm rồi.

Quan Chánh phòng nhì — Ở Thanh hóa nhà nước tự làm lấy nên có ít phí tổn hơn.

Ông Ngô Đạm — Ý nhà nước đặt điền lệ mình định diện tích điền thổ cho không phải để tăng thuế, xin xét mà châm chước.

Quan Chánh phòng nhì — Có chỗ số ruộng tăng lên, mà cũng có chỗ sụt xuống chớ không phải chỗ nào cũng tăng cả đâu.

Ông Đỗ Phiến — Chúng tôi không xin bớt số lẻ, nhưng chúng tôi xin tính một thước là một thước, chớ đừng tính một thước làm một sào, như 1 sào 1 thước thì tính 0$16+0$01=0$17.

Quan Chánh phòng nhì — Hàng ngàn hàng vạn trích lục, không sao tính như thế được.

Ông Đỗ Phiến — Hàng ngàn, hàng vạn đám ruộng nhà nước đạc còn được, huống tính như thế. chỉ muốn cũng không muốn thôi.

Ông Võ đình Thụy — Tôi xin trích số trợ 3000$ của ngân sách tỉnh Quảng ngãi năm nay và số trợ năm ngoái để làm thêm hai nhà thương nhỏ (infirmeries).

Quan Chánh phòng nhì — Ngài cứ làm thỉnh cầu.

Ông Võ đình Thụy — Năm ngoái chúng tôi có tờ thỉnh cầu về việc ấy, nhưng chính phủ không xét đến... Chúng tôi rất phàn nàn về chỗ ngân sách Trung kỳ không giúp cho tỉnh Quảng ngãi một số tiền để mở mang nghề nông. Và chúng tôi rất vui mừng được thấy chính phủ có lưu tâm đến sự giáo dục, chúng tôi dám nói rằng tỉnh Quảng ngãi có nhiều trường học hơn tỉnh nào hết.

Các quan đại diện đều cười.

Ông Văn Thứ — Chúng tôi hết sức phản đối chuyện dời tỉnh Bình định xuống Quinhon. Người ta lấy cớ nước độc, chớ nước chẳng độc gì hết. Đã nói ngân sách không dồi dào, sao không để tiền mà làm những việc có ích, những việc mà dân kêu nài lắm, lại xanh đi làm những chuyện vô ích như thế.

Ông Đặng cao Đệ — Thiệt chuyện dời tỉnh ấy là một chuyện tốn tiền vô ích.

Quan Thượng Lại — Chuyện ấy không vào việc xét ngân sách. Và chăng hội đồng tỉnh hạt đã cho dời xuống Quinhon. Hội đồng tỉnh hạt do các ngài bầu lên, do dân bầu lên; ý các ông hội đồng tỉnh hạt là ý toàn dân còn nói gì nữa.

Ông Đặng cao Đệ — Hai việc học chánh và y tế trong hương thôn còn ... hẹp quá. Xin chính phủ kêu nài với phủ Toàn quyền, lấy tiền trước bạ mỗi tháng 2. 3 nghìn đồng cho ngân sách hàng tỉnh để lo hai việc ấy.

Quan Chánh phòng nhì — Ngài hãy làm thỉnh cầu. Chính phủ Bảo hộ xin thuế ngoại ngạch luôn mà không được.

Toàn viện tán thành lời ông Đặng cao Đệ.

Ông Phạm Đàm — Xin đem nha địa chánh về Tuy hòa, để Tuy an, Sông cầu tới lui bất tiện quá.

Quan Chánh phòng nhì — Việc ấy thuộc về sự tổ chức trong tỉnh, nên về nói với quan Công sứ thì hơn.

Ông Nguyễn duy Phiên — Xin ngân sách Trung kỳ giúp vào việc di dân, khẩn hoang và dẫn thủy nhập điền ở Nhatrang.

Quan Chánh phòng nhì — Ngài cứ làm thỉnh cầu, khi nào có thể giúp được sẽ giúp.

Ông Võ gia Du — Ba tỉnh Kontum, Pleiku, Banméthuot mới mở thuế ít mà công việc thì nhiều, lập trường học, nhà thương, mở đường sá v. v. Xin ngân sách Trung kỳ giúp cho.

Quan Chánh phòng nhì — Mấy tỉnh ấy, ngân sách Trung kỳ đã cho nhiều, không phải đem tiền ra mà cho, mà để trọn tiền nạp thuế của mỗi cho tỉnh. Quan Toàn quyền đương xét sửa ngân sách mấy tỉnh ấy, có lẽ sẽ giảm bớt các khoản chi như lương bổng quan lại. Và sự phân phát thuế cũng sẽ sửa lại, nhưng ngân sách hàng tỉnh sẽ không chịu thiệt đâu.

Ông Võ đình Dung. — Tỉnh Haut Donnai nghèo quá, xin phụ cấp một số tiền để mở mang.

Quan Chánh phòng nhì. — Ngân sách Haut Donnai kém thiệt, sang năm ngân sách Trung-kỳ sẽ nhường trọn tiền sưu phục của mọi (9900$) cho.

Ông Võ đình Dung. — Chính phủ mở mang tỉnh ấy cũng như đi buôn, bỏ vốn ra mà lấy lợi.

Quan Chánh phòng nhì. — Chính phủ cũng muốn mở mang lắm thế, nhưng thế chưa làm được thì phải chịu.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Bọn cướp đi xe hơi và đều bận Âu phục

Một vụ cướp rất «văn minh» xảy ra đêm 11 Décembre ở Saigon, làm cho mọi người không ngờ: Bọn cướp toàn bận Âu phục và đi xe hơi!

Đêm ấy tiệm giặt khách trú ở số 148 đường Lagrandière, có người đang thức chơi bài, bỗng có 4 người lạ mặt bận Âu phục đi xe hơi tới, có đem theo mấy cái đồ cũ, nói là bỏ giặt. Chủ tiệm tưởng thật, đứng giậy lãnh thì bị chúng chĩa dao ngay vào mặt bảo đưa tiền bạc ra. Chủ tiệm hô hoán, người nhà thức giấy túm được một tên, còn 3 tên tuốt ra xe mở máy giông thẳng.

Hiện tên cướp bị tra xét, thế nào cũng truy ra đồng đảng nó.

Ăn cướp rõ văn minh! Xem bọn cướp này thì bộ Âu phục và xe hơi từ nay không riêng gì các quan, các thầy sang trọng mới có!

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

1 bà buôn bán ở Tam kỳ (Quangnam)	30.00
Cộng	30.00
Số trước	1.023.33
Tổng cộng	1.053$33
Gởi Hội Trung Ương Cứu Tế ở Huế	966$43
Còn lại:	86$90

SIROP PULMO

TRỊ CÁC CHỨNG HO NGƯỜI LỚN HO CÚM, HO SẢN, HO GIÓ, HO TỨC CƠN, ĐAU CUỐNG HỌNG, ĐAU ỐNG PHỔI, MỚI HO HOẶC LÂU NĂM
PHARMACIE DE HUE
VÀ CÁC HIỆU THUỐC TÂY
PHARMACIE PHẠM ĐOÀN DIỄM TOURANE

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180.000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG-KỲ và AI-LAO). Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau này:

5 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 5 ' 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau này:

1	số trúng	4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36.000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 8 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những số hoặc trúng hay không trúng số năm kỳ số của năm bộ đều được dự vào cuộc số chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý: BỘ NAM-KỲ [illegible] — BỘ CAO-MÊN [illegible] — BỘ BẮC-KỲ [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ [illegible] — BỘ AI-LAO [illegible]

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Thuốc LÊ - HUY - PHÁCH
Danh tiếng đệ nhất ở xứ này !!

LÊ-HUY-PHÁCH là một nhà thuốc có thực học — đã làm được nhiều quyển sách có giá trị... Quyển Nam-Nữ-Bảo-Toàn, nói về các chứng bệnh của nam nữ thanh-niên, đã được Hàn-Lâm Viện bên Pháp (Académie des Sciences de Paris) công nhận, và các báo chí Tây Nam khen tặng... Sách đã in lần thứ hai, giá bán 0$60 (0$80 cả cước). Gửi lĩnh hóa giao ngân hết 0$95.

BẢO VỆ GIA ĐÌNH : *Một bộ sách soạn rất công phu, nói rõ hết thảy các chứng bệnh của người lớn trẻ con : các bệnh thông thường, các bệnh thuộc về sự sinh dục của đàn ông, đàn bà, các bệnh cam sài của trẻ con các bệnh phong tình cùng các biến chứng, các bệnh ho, sưc, suyễn, lao.. các bệnh ở mắt... Hỏi xin tại các đại lý hoặc gởi 0$05 tem về nhà thuốc.*

LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận hư sinh nhiều chứng : đau lưng, váng đầu rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, tiểu tiện trong đục bất thường tinh khí ít mà loãng... hoặc sinh ra mộng tinh : mơ ngủ thấy đàn bà tinh khí cũng xuất, di tinh : khi cường dương tinh khí không biết mà tiết ra, hoạt tinh : khi giao hợp tinh khí ra mau quá... Những người tinh khí lạnh, tinh khí nóng, những người khi giao hợp tinh khí không mạnh, những người gần đàn bà mà dương không cường, những người sau khi khỏi bệnh phong tình thấy đau lưng, rụng tóc, chảy nước mắt, quí đầu nứt, tiểu tiện váng có vẩn... đều là vì Thận khí suy nhược .. uống thuốc LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi hết các bệnh ở Thận. Giá... 1$00 một hộp.

Thuốc này hiệu nghiệm lắm ! Đã cứu được hàng vạn vạn người khỏi các bệnh nguy hiểm ở Thận. Thực là một thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này !

BẤT ĐIỀU KINH

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay 2, 3 lần trong một tháng, sắc huyết tím nhớt... tức là huyết kém mà mà bệnh bất điều. Kinh đã không điều còn sinh nhiều bệnh : váng đầu, ù tai, hoa mắt, đau lưng, ăn ngủ kém, đại tiểu tiện bất điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC : số 80 giá 1$50 : Riêng dùng trị bệnh bất điều cho các bà có chồng rồi. Dùng thuốc này kinh nguyệt điều hòa, ia mau có thai nghén. Có thể nói là một thứ thuốc «giống con» rất tốt.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00 : Các cô chưa chồng, kinh nguyệt bất điều, dùng thuốc này khỏi ngay, tăng thêm sức khỏe, da thắm thịt, mọi điều như ý

LE-HUY-PHACH
HANOI — TONKIN

CÁC NHÀ ĐẠI LÝ TẠI TRUNG KỲ. — THANH HÓA: Maison Thái Lai 6 grand' Rue. VINH : Đức Huy đương điếm 59 rue de la Gare HUẾ : Maison Văn Hóa 29 rue Paul Bert. QUI NHƠN : M. Trần ... Thắng ... Khải định. NHA TRANG : Nguyễn Đình Trị ... Tailleur tonkinois. HÀ TĨNH : Maison Bảo yến 114 rue Louise Lemaire TUY HÒA : Ng... Libr... Thanh tâm. QUẢNG NGÃI : Maison Lợi-Hưng, Route Coloniale PHAN-RANG : ... 15 rue Maréchal Joffre PHAN RÍ Maison Ích cộng-thương ... DALAT ... FAIFOO Maison Chấn-Lợi 228 rue Pont Japonais. PLEIKU: Thái quang Khánh. TOURANE : M. Phan Lương, rue Đông khánh. BIRIHS : Bửu tập. . . .

CUỘC TRUNG NHẬT

(Tiếp theo trang nhất)

SAU ĐÓ QUÂN NHẬT ĐÁNH RÃ HAI ĐẠO QUÂN CỦA TƯỞNG GIỚI-THẠCH VÀ LẤY HẾT CÁC CỬA ĐÔNG NAM

Thượng-hải, 10-12 — Tin điện Thượng-hải cho hay rằng 2 sư đoàn quân tinh nhuệ của Tưởng-giới-Thạch chống giữ cửa Quang-hoa là một cửa hết sức trọng yếu của thành Nam-kinh. Nhưng quân Nhật đã đánh tan cả 2 đạo quân ấy mà lấy cửa Quang-hoa hồi 5 giờ chiều, nên chúng đã do đó mà kéo vào thành rồi.

Kế đó, tối bữa ấy, các đạo quân Nhật khác đã lần lượt lấy hết các cửa thành ở phía đông nam như Thái-bình-môn, Sơn-kì ân-môn, Thông-tế-môn v. v...

ĐẠI BINH CỦA NHẬT ĐÃ KÉO VÀO THÀNH VÀ ĐƯƠNG HẠNG CHIẾN VỚI QUÂN TÀU

Thượng-hải, 10-12 — Theo những lời báo vắn tắt thì trước hết quân Nhật lấy được cửa Quang-hoa là cái cửa «vinh dự» của thủ đô Tàu, kế chúng lần lượt lấy hết các cửa thành nội của Nam kinh. Liền đó đại binh của Nhật tràn vô thành như nước lỡ bờ. Nhưng quân Tàu chưa chịu bỏ thành, bởi vậy hiện nay 2 quân còn đương hạng chiến với nhau kịch liệt trong các đường phố ở chính giữa.

QUYẾT SAU KHI HẠ ĐƯỢC NAM-KINH SẼ ĐÁNH LUÔN CẢ NƯỚC TÀU ?

Đông-kinh, 10-12 — Các quan Tổng-trưởng Nhật đã đồng ý nghị quyết điều này : nếu sau khi Nam-kinh thất thủ, Tàu mới cầu hòa thì Nhựt sẽ coi đó chỉ là một cái kế hoãn binh, nên nhứt định sẽ cự tuyệt, Nhựt cứ việc đánh tới mãi cho đến khi nào Tàu chịu qui phục một cách thiệt tình mới thôi. Bữa nay các Tổng-tổ đệ trình điều đề nghị ấy cho hội đồng Nội-các thông qua. Quan Tổng trưởng bộ Ngoại-giao và quan Tổng trưởng bộ Tài chính quả quyết rằng Nhựt có thể đánh tới mãi vì đâu quân phí đã có đủ và từ đây cũng không còn sợ nước nào can thiệp lôi thôi nữa.

SAU KHI CHIẾM ĐƯỢC NAM-KINH, NHẬT SẼ ĐÁNH LẤY QUẢNG-CHÂU, BẮC-HẢI, SÁN-ĐẦU, HẠ-MÔN, PHÚC-CHÂU

Thượng-hải, 11-12 — Người các nước tại Thượng-hải nói rằng : Hình như Nhật định sau khi chiếm được Nam-kinh, quân Nhật sẽ đánh lấy những cửa biển hệ trọng của Tàu, như Quảng châu Bắc hải, Sán đầu (đều trong tỉnh Quảng đông), và Hạ môn, Phúc châu (đều trong tỉnh Phúc kiến).

TƯỞNG-GIỚI-THẠCH TUYÊN BỐ RẰNG NHỮNG ĐIỀU KIỆN GIẢNG HÒA CỦA NƯỚC TÀU HIỆN VẪN GIỮ NGUYÊN NHƯ TRƯỚC ĐÃ ĐỊNH

Thượng-hải, 10-12 — Trong một cuộc hội đàm với Đại sứ Đức Trautmann vừa rồi, Tưởng-giới-Thạch có tuyên bố rằng : Những điều kiện giảng hòa của nước Tàu, hiện nay vẫn giữ nguyên như trước đây đã dự định, là : bãi chiến ngay lập tức ; quân Nhật rút khỏi nước Tàu ; nước Tàu không dự vào bản hiệp ước bài Cộng.

NAM-KINH THẤT THỦ

Thượng-hải, 13-12 — Nam-kinh đã hoàn toàn bị quân Nhật chiếm cứ trong đêm nay.

Quân Nhật chiếm được cửa Quảng hoa, xuống tàu đi qua một cái bảo rộng rồi chiếm luôn phía trong cửa.

Dinh thự của Tưởng-giới-Thạch, cùng các công thự đều bị quân Nhật chiếm ở hết.

Đồng thời một toán quân Nhật đổ bộ trên bờ phía bắc sông Dương tử, trước mặt Chinkiang, và có lẽ sẽ chiếm được Pokow trước mặt Nam kinh nữa.

CHIẾN HẠM ANH BẮN NHAU VỚI QUÂN NHẬT

Thượng-hải, 12-12. — Có mấy chiếc chiến hạm Anh đậu trong sông Dương tử bị đại bác và tàu bay Nhật bắn vào, tàu chiến Anh có bắn lại. Tàu chiến «Lady Bordatti» có một người thủy binh bị thương. Viên hạm trưởng tàu «O. Donnal» bị thương nhẹ.

NƯỚC NGA DỌA NẾU NHẬT HOÀNH HÀNH MÃI THÌ QUYẾT PHÁI NGÀN MÁY BAY SANG ĐÁNH PHÁ BA ĐẢO PHÙ-TANG

Nam-kinh 10-12. — Một cơ quan quân sự vừa được tin rằng sau khi Nga Sô-viết xét rõ cuộc chiến tranh ở Viễn đông thế nào cũng không tránh được, ngoài việc phái thêm cả hải, lục, không-quân đến Hải-sâm-uy và đóng trọng binh ở biên cảnh Mông cổ để đối phó với Nhật. Chính phủ Nga lại xét thấy Nhật chăm dòm nom Hải-sâm-uy và có ý muốn chiếm Ô-đắc-loãn, nên lại gấp dự bị việc phòng giữ, đã đặc biệt cho đem «pháo đài trên không» rời đến một nơi ở biên cảnh, nếu Nhật cứ hoành hành mãi, Nga quyết phái một ngàn máy bay ném bom và chiến đấu đến phá tan ba đảo Phù-tang. Thứ «pháo đài trên không» ấy, trong các nước hiện chỉ có một nước Nga có mà thôi, lại gọi tên là «máy bay mẹ». Cứ mỗi chiếc «máy bay mẹ» ấy trong cánh có đeo từ 2 đến 4 chiếc máy bay chiến trận, toàn thân đều dùng vỏ thép chế ra, không sợ máy bay bên địch bắn đánh. Trong máy bay lại đặt đủ các súng trái phá bắn trên không, có thể ở trên không cao tít bắn đánh máy bay bên địch, cách xếp đặt bên trong rất chu mật, có thể đứng yên ở trên không không hề lay động, sức bay lanh không kém máy bay chiến đấu thường, vì thân máy bay to, và có đặt đủ súng trái phá lớn, cho nên nhà quân sự gọi là «pháo đài trên không».

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

tình. Nay đã gia đình của bọn lính có tới kêu ca nữa, tấy là rằng người ra đăng vai lính tập làm công việc nhà nước, số lương có quân áo chỉ cấp phát cho thân người lính ấy thôi, còn cha, mẹ vợ con ở nhà, lâu nay vẫn nhờ mấy sào ruộng hương điền mà sống nay có, trút thâu ruộng ấy lại, tất là gia đình người lính không biết dựa nương vào đâu mà sống. Mong quan xét cho.

L. Q. Lai cảo

BÌNH - THUẬN
Ổ trộm trâu bò bị túm

Cựu hương kiểm Nguyễn-Chử ở làng Ma-lâm, tổng Hồng-thạnh (tổng Chăm), có mua 1 phần ruộng và đất tại địa phận làng Ngọc-sơn, tổng Vĩnh-an, phủ Hòa-đa (Phan rí).

Kiểm Chử cho ông cha tên là Tề ra ở tại ruộng đất ấy làm ăn, từ 3 năm nay. Nguyên cha con Nguyễn-Tề bình sinh chuyên nghề trộm, tên Tề đã bị ăn cướp và trộm trâu ở tù 2 lần, lâu nay ra ở làng Ngọc-sơn, tưởng là bỏ nghề cũ. Kiểm Chử ở trong Ma-lâm thường mua trâu bò gian giao cho cha nó bán luôn.

Trong tháng 10 ta, cựu xã Dần (làng Kim-ngọc Hàm-thuận) bị trộm 1 con trâu, cựu phó lý Ngân bị trộm 3 con trâu (làng Bình-an) Hạo-Quế bị trộm 2 con trâu (làng Thiện-mỹ), Nguyễn-Ngôn bị trộm 2 con (làng An phú). Trong 4 người bị trộm hay quả tin tên Tề là ca trữ trâu bò gian, đều xin phép phủ Hàm-thuận phái thầy đội lệ Nguyễn-Hiền ra Phanri bắt trâu, bò. Quan Phủ cho phép.

Ngày 30-10 ta ra trình quan Phủ Hòa-đa, rồi tìm về tại làng Ngọc-sơn, hồi 6 giờ sáng 1-11 ta (3-12-37) tới tại nhà tên Nguyễn-Tề, vô trong chuồng trâu, nhìn đặng 1 cặp bò của Nguyễn-Ngôn, liền giải tên Tề, tên Tài (Tài ở trai cho kiểm Chử), và 2 con bò tới phủ Hòa-đa. Quan Phủ nói vụ này ở phủ Hàm thuận, giải về Hàm-thuận tra xét.

Ngày sau giải một vụ về phủ Hàm-thuận quan Phủ xét hỏi, thì tên Tài khai : kiểm Chử ở trong Ma-lâm rủi tên Phạm-Phi, Nguyễn-Tỵ (đều làng An-phú). Ăn trộm trâu bò giao ra Phanri cho cha nó đứng bán. Tên Tề cũng thú nhận như lời tên Tài. Bắt tên Phi, Tỵ xuống hỏi, thì cả hai đều khai kiểm Chử rủi nó ăn trộm trâu, rồi bảo nó giao ra Phanri cho cha kiểm Chử bán. Kiểm Chử nghe tin bại lộ, ngày 5-11 ta (7-12-37) tự xuống Phủ thú oan, ông nhận tội tất. Quan Phủ lấy cung rồi, giam nội bọn 5 người.

P. V.

Tín vặn

Hai nghị viện Nhật vừa mới đưa giấy yêu cầu Ngoại-trưởng Hirota phải để thái độ của Nga về việc đảo Sakhaline và trù phương pháp đối phó cho thật cương quyết.

* * *

Mussolini chính thức tuyên bố rằng Ý sẽ từ bỏ Quốc-liên mà không tiếc.

* * *

Ngoại giao tổng trưởng Ý Ciano đã gởi thư cho viện ủi thơ Quốc liên xin ra hội.

* * *

Nhật cực lực tán thành tin các báo ngoại quốc nói Ý ra hội Quốc liên là vì Đức và Nhật xúi.

* * *

Đức hoan nghênh việc Ý ra hội Quốc liên, cho là một việc rất có ý nghĩa, một việc đáng ghi vào lịch sử.

* * *

Anh vẫn giữ thái độ tự nhiên. Các báo cho rằng việc Ý vừa làm đó chứng rằng có mặt trận phe xít Ý, Đức, Nhật.

* * *

Báo giới Pháp tỏ ý tiếc, và nói báo ngận lời thôi, chưa ra trò trống gì.

Trời nóng giết người
Các nhà có con nít nên để ý

Lúc này khi trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhứt là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng lưỡi khô khan khát nước, nhức đầu, tả chi rả liệt, nếu không sớm trị để lâu nhập vào Tâm, Can, Tỳ. Phế làm cho nóng mê man, sốt, nói xàm, hết sức nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Giá như vậy. Mỗi gói : 0$10

Người kén xổ cách nào ?

Dùng thuốc tiêu xổ hiệu ÔNG TIÊN cũng đặng vì không đắng không rát, không phát ti, không đau bụng khỏi cữ kiêng cữ, lúc dùng cứ việc ăn uống như thường nó xổ vô số đàm đạnh vị ẩn độc và sán lãi. Mỗi gói : 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho suyễn, ho cảm, ho ban, ho có đàm hoặc không đàm cũng đàn bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng đến thuốc này, quí Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hai chi cuộc Saigon, 228, rue d'Espagne, Dakao, 126, Boulevard Albert 1er bán chạy nhất.

Các Ngài hãy còn bận áo dài theo kiểu Nam ta, nên nhớ đến **XUYẾN SAIGON** so sánh Xuyến Saigon thời được bền chặt hơn các thứ hàng khác, vả lại Xuyến Saigon sắc đen không phai lạt, giặc lâu nước đen trông càng rất đẹp, chính Xuyến Saigon thứ đặc biệt tốt nhứt có bán tại hiệu :

THUẬN-LONG
137 *đường Paul-Bert* **HUẾ**

Hiệu THUẬN-LONG mới về SATIN và ĐOẠN tuyệt tốt để bán về mùa đông rất thích hợp.

Số 40

THI TÙ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

«Độc xa dai thoại, khởi kỳ hữu ... gia ? Độ bất túc hựu trùng chí đi huynh, cổ kiếm song phi, địa địa phương lôi bỉ ẳng bộ.

«Hồng lạc quốc hồn, thượng kỳ quí lại tả ! anh như hà khả vô phụ tử, vô đài nhứt được, tiền thời nhân vật sổ tranh vanh.

[illegible]

DỊCH : Chuyện xa bỏ mới đó, có bọn nhau sao ? em chưa đã lại chết gần địa anh, gươm báu cặp đôi bay, giông gió vèn trời thêm dặng đám !

Hồn Hồng-Lạc đi đâu, hay về chăng tá ! sống thế nào không phụ lòng kẻ chết, sau tưởng giống một vọt, anh hùng lớp trước kể bao tay?

* * *

Phụ (Kỳ-Long sau cũng chết ngoài đảo. Cụ Tiểu-la có tặng câu thi : Học thông Âu Á chứng anh tuấn, sanh ở Hồng-Lam vẫn thế gia...)

I.

Nguyễn Tùng-nham :

Nguyễn tên Văn-Ngôn, Tú-tài, người Nghệ, bạn chí thiết của Hải-côn tiên-sanh, người tánh khẳng khái, có phong thái người kiếm hiệp đời xưa mà học cũng uyên súc, văn rất cứng cỏi. Văn hào võ hiệp, một tay gồm cả 2 bên, trong bọn đồng thời rất là xuất sắc, mà toàn cả nhà Tùng-nham, lại hy sanh về việc nước cả mấy anh em, lại là một nhà rất hiếm có :

Cụ Sào đông độ, Tùng nham cho người em đi theo, còn ông ta thì ra vào miền thượng-du Bắc-kỳ và Nghệ Tĩnh, bôn tẩu quanh năm, kết thúc phường kiếm hiệp, bọn hào hiệp đều biết tiếng ông. Việc lộ ra, bà mẹ bị quan bắt cho đi tìm con, ra Bắc, gặp Tùng-nham nơi đồn An-thế. (Ở An-thế có đồn Tá Nghệ) tức đồn ông ta cùng bọn học trò. Bà mẹ bảo :

«Tao vâng lệnh quan đi tìm mầy. Song mầy về sẽ không khỏi làm tù tà, về hay không tùy ý mầy, nhưng không về là hơn.

Bà mẹ về, đến người em (nho Hai) cũng vâng lệnh quan đi tìm anh, nho Hai theo anh vào núi luôn không về, Tùng-nham bị bắt bị đày ra Côn-lôn, được ít lâu nho Hai cũng bị bắt đày ra, 2 anh em đều chết ngoài đảo. Người em đông độ cũng chết bên ấy, thảm nhỉ !

Tùng-nham thấy chung chỉ chuyên một mặt thiết huyết. Lúc bị bắt, ông ta đương ở trong, nhà nơi làng nọ, đêm bị vây, ông ta thoát khỏi vòng đi được một đỗi, gặp 2 tên lính núp đánh cho mấy bản súng bị gãy 2 cái răng.

Ông ta có 2 bài tuyệt vịnh đồn núi Vụ-quang là đồn cũ của cụ Phan-đình-Phùng, khẳng khái tâm ly, vẫn rõ như người :

1/ Yêu hoành cổ kiếm khí như hồng,
Quốc sĩ gia cừu thệ thỉ chung.
Thập tải Vụ-quang dinh lũy địa,
Triều đôn do quải vạn sơn hồng.

[illegible]

DỊCH :
Gươm lưng tia sáng suốt cầu vồng.
Bổ nước thù nhà quyết một lòng.
Non Vụ mười năm dinh lũy đấy,
Đỏ đăng lớp núi bóng vừng đông.

Nhứt sơn hiểu vụ tỏa hàn khê,
Xích lạp ô thương phục ngạn tê.
Nhứt hưởng đồng la giam khởi xứ,
Đại gia tề quyết thượng lưu đề.

一 山 曉 霧 鎖 寒 溪
赤 笠 烏 槍 伏 岸 西
一 響 銅 鑼 [illegible] [illegible] [illegible]
大 家 齊 決 上 流 堤

DỊCH :
Mù núi ban mai phủ kín khe,
Sáng đen nón đỏ núp bờ kia.
Đồng la một tiếng cùng reo dậy.
Giòng suối nguồn trên tháo vỡ đê.

Tùng-nham có câu đối khóc Hải-côn, và câu đối khóc Tiểu-la, cũng giọng khẳng khái đồng nàn như thế.

II

Thơ vịnh-quyết của Tiểu-la tiên-sanh :

Tiểu-la, Nguyễn-triết-Phu tiên-sanh, người đảng Cần-vương mà cũng là nhân vật rất trọng yếu trong khoảng tân thời, như trước đã nói.

Tiểu-la ra đảo, sau mấy tháng mà được tin phu-nhân mất, năm sau lại tiếp tin người con gái mất. Kế đó lại được tin chính phủ Nhật trục xuất phái Việt-nam đông-học, đa số thiếu niên ta ở Phù-tang bị giải tán. Kế hoạch kinh-dinh sắp đặt trên 10 năm, một mai tan tác, cái khí phẫn uất không tự ngăn được. Chứng bệnh «phổ uất» cũ, ... lại phát sanh, có lúc thổ huyết cả bát. Sau vào nhà thương điều trị không khỏi tiên sanh có gởi bức thơ quyết biệt đồng bối, trong có câu :

«Thời cuộc xoay vần, cơ hội tốt sẽ đến, giống mấy dòng Á sau này còn nhiều cuộc biến đổi, anh em gắng lên ! Sau lại có phụ bài thi:

(Sẽ tiếp)

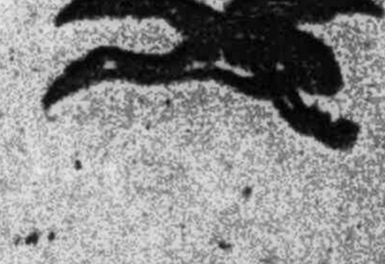

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, bệnh đau mắt là một bệnh rất nguy hiểm cho ta, vì ta cũng nên lấy hai con mắt của ta là bổ trọng, hễ ta thấy mắt đỏ nàng có nhức đau mắt gió, vân vân, thì đừng nguy thuốc đau mắt số 9 giá 0$20 1 lọ, mà đau mắt có Màng có Mộng, hột mắt, đau mắt hột (Trachome) thì đừng thuốc đau mắt số 9, giá 0$20 1 lọ, của bịnh đau mắt này đã nặng thế nào có thì đừng thuốc của NHÀ THUỐC VĂN-LỢI 47 Hàng-Kèn Nam-Định (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-LỢI là không chịu hiệu. THUỐC CAI NHA PHIẾN. Nếu các người muốn bỏ thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không mệt nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bịnh, thì chỉ nên dùng thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, bỏ trong hay hút mà điếu vào là không nên nữa, giá 1$00 1 ve cho chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là cùng, xin các người đọc bài này làm ơn giới thiệu giúp hộ tôi các thứ thuốc có ích như đừng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó, khi mua gửi lĩnh hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam trong Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Đồn Phú-mỹ, Mai-Linh 60 Avenue Paul-Doumer Haiphong. Các đại-lý Huế Saigon vân vân.

NHÀ THUỐC

ÔNG-TIẾN

N° 82-84-86-88-90 et 92, rue Paul Blanchy prolongé-Pan-chuận-SAIGON

Tél : 20.773

Chuyên môn bào chế đủ thứ thuốc trị đủ bịnh, dưới quyền chứng nhận chánh phủ Pháp và đặng được Đại-Nam Hoàng Đế ân tứ cấp bằng tài năng và Ngân-Tiền nhứt hạng

Các kỳ đấu xảo trong Nam ngoài Bắc đặng thưởng 3 cái bội tinh vàng, 1 cái bạc, 2 cái đồng, 5 bằng ban khen hạng nhứt và 7 bằng danh dự nhứt hạng

THANH-LAO DIỄN-THỌ HOÀN

Thuốc trị ngũ lao, thất thương và giúp thêm sức mạnh cho những người khí hãm hư nhược

LƯỢC KHẢO. — *Bịnh lao tổn phần nhiều bởi người chánh khí bất túc gọi là bịnh lao, hay thị dục thái quá gọi là bịnh tổn cũng bởi sự lo tưởng làm việc nhiều quá sức, hao tổn tinh thần, khí huyết suy kém, ngũ tạng lục phủ hư nhược mà sanh ra :*

Nhờ sự kinh nghiệm của chúng tôi dùng toàn những vị thuốc thượng phẩm, tinh chế ra hoàn thuốc này chuyên trị các bịnh hư bịnh tổn, ngũ lao thất thương, và bổ bổ thận khí, dưỡng tâm huyết nhuận phế kiện tỉ vị, thêm tinh chất, mạnh gân cốt, sự công hiệu lạ lùng thấy trước mắt, ai dùng rồi cũng đặng khỏi quả mỹ mãn.

CHUYÊN TRỊ VÀ BỔI BỔ CÁC CHỨNG BỊNH SAU ĐÂY :

1. TỲ. — Tỳ là bao tử, là chủ vận hóa vật thực, người tổn tỳ, là bởi lo lắng nhiều, tinh huyết khô kém, sự vận động tiêu hóa vật thực là nhờ tinh huyết, hễ tinh huyết khô kém thì tỳ vị hư nhược, vật thực chậm tiêu làm bón rắt, ợ hơi, sình ruột, ngăn hàn rơi ngưu, ăn ngủ không biết ngon, nước mới cả lắc léo, nặng nề khắp cả châu thân, dùng đến thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy hết sức công hiệu.

2. PHẾ. — Phế là phổi, là chủ khí, tổn phế là khí bị hao mòn, bởi lo lắng quá sức, tửu sắc quá độ, mà sanh ra lao phổi, bất ho, nếu không sớm trị sẽ thành ho lao hết sức nguy hiểm cho tánh mạng, mau dùng thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy rất phù hợp.

3. CAN. — Can là là gan, là chủ huyết ; người tổn can thì huyết hư sanh ra chứng tay chơn mình mẩy nhức mỏi, mỗi buổi chiều thường hay ớn lạnh, rạn rức hai bên hông, nước tiểu vàng, dùng thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy, sự công hiệu thấy liền trước mắt.

4. THẬN. — Thận là cật, là chủ tinh, tổn thận là tinh suy kém cũng bởi lao tâm (lo rầu quá lẽ) lao lực (làm việc nhiều quá sức) hay là tiên thiên chẳng đủ (thọ bẩm khí huyết yếu của cha mẹ) cũng bận thiên thiếu hụt (ăn uống bất thường cũng sái cách vệ sanh) hay là tửu sắc quá độ, hoặc phá lòng trinh rất sớm, hay là chơi cách thả dâm làm cho ngọc quang lừa cũng mất: bịnh phong tình đã g thuốc công phạt thái quá. tinh khí hao tổn mà sanh ra Di-tinh, Mộng-tinh, Hoạt-tinh làm đau thắt ngang lưng, tay chơn nhức mỏi, tâm thần bất giác, thấy hỏa bất túc, ban đêm ít ngủ, hay rịn mồ hôi dầu, và thường hay đi tiểu, da mặt vàng mét lỗ tai lùng bùng, mắt đỗ hào quang, xây xẩm mày mặt, hay lãng trí công trái tim nhảy không đều tỉ thường hay hồi hộp, lâu ngày thân thể gầy ốm, trông người coi yếu đuối mệt mỏi, mau dùng thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy sẽ thấy tráng kiện tinh khí đầy đủ và bổ khỏe vô cùng.

5. TÂM. — Tâm là chủ thần, tổn tâm là thần bị hao tổn, là tại lo lắng, làm việc mệt nhọc, bằng trí não nhiều thành yếu, huyết mạch không châu lưu điều hòa trong ngũ tạng lục phủ, làm xây xẩm mày mặt, hồi hộp trong ngực, và sanh ra nhiều chứng bịnh rất quan hệ, lúc ấy dùng ngay thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy rất công hiệu. Đó là ngũ lao.

6. — Các người già yếu khí huyết suy kém, tỉ vị hư nhược, ăn ngủ không ngon, mệt nhọc, tay chơn nhức mỏi, hay là lúc thanh xuân lo lắng nhiều, khí già khí huyết suy, trái tim yếu, tỉ yếu, dùng thuốc nầy các bịnh đều hết, giây thêm rắn khỏe, tế tại càng mất vì dùng nồng lắm thêm mệt.

7. — Hay người đau dây dưa lâu ngày không mạnh, người thì hư nhược tỉ vị yếu, ăn uống không tiêu, trong mình hễ thấy mệt nhọc rất khó chịu, hình vóc càng ngày càng ốm, dùng thuốc THANH-LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy các bịnh đều hết và rất mau mạnh, hoặc người đau mới mạnh, thì huyết yếu, trái tim yếu, tỉ suy ăn không biết mùi, ngủ không thẳng giấc, trường phục thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy, sức lực, tinh thần trở nên trang kiện, hay là người không bịnh mà dùng thuốc nầy cho thường thì hễ khỏe vô cùng, dù làm việc nặng đêm tối ngày cũng không biết mệt.

Tóm tắc là viên thuốc THANH LAO DIỄN THỌ HOÀN nầy rất hoàn toàn và hết sức công hiệu, chẳng luận trai tráng, già cả, đàn bà, con gái, hay là người có thai dùng đến đều công hiệu cả.

Hộp lớn (số 37) uống 8 lần giá : 2$00

Hộp nhỏ (số 38) uống 4 lần giá : 1$60

Có bán lẻ các nhà đại-lý ÔNG-TIẾN ở các nơi

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

Là 3 hiệu máy tốt nhất

Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

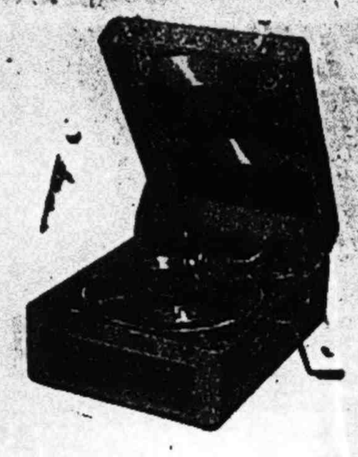

ĐẠI - LÝ :

LÊ-VĂN-TÀI

82 rue Georges Guynemer 82

SAIGON

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ĂN

BỆNH GIANG-MAI

bằng thuốc bánh

SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trước có ba thăm hiệu đã thí nghiệm về Bịnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL này chữa ngay ở, mới về ở các nơi bịnh chứng lậu-thương, cả đến thời-kỳ cuối bịnh Giang-Mai. Không quan-ngại gì, không tổn-hại gì đến tỉ vị, thuốc này là một thứ thuốc hiếu hay, có các tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực và lại có công-hiệu :

THAY DUOC THUOC TIEM

Chế ra tại

LABORATOIRE ORTHOTHÉRAPIQUE

số 2, Place de Thiais-Choisy-le-Roi, PARIS

Thuốc SIGMARGYL bán tại các hàng bào-chế tây ở thuộc-địa.

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tê-thấp, Tập-võ, Sai-gân tím-thịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng thoa điện kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHONG-TÍCH «CON-CHIM».

canh-ki-na BYRRH

là thứ canh-ki-na BỔ HƠN HẾT

Uống vào :

1°) — người già cả, mỏi ăn chóng thấy, được mạnh mẽ, chẳng bại sức

2°) — đàn bà mới sinh, chóng hồi sức

3°) — chữa khỏi thanh thiếu niên

Bán tại

POINSARD & VEYRET

HANOI HAIPHONG

và các cửa hàng bán rượu tốt.

Doctorat 8$00
Doctorat croisé 8$80

Victora 8$00
Victora croisé 8$80

AU BON PASTEUR!!

AU BON PASTEUR là thứ laine tốt nhất, đã tuyệt giới có thay đổi, Bên-thì biến sang đến zéro degré, mà bện đan laine AN-THÀNH thời cũng không sợ gì rét cả, vì AN-THÀNH làm áo pull'over toàn bằng thứ laine Au Bon Pasteur.

THẬT LÀ :

Khắp Đông-Dương chợ cũng quê,

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta.

AN-THÀNH kiểu mới chế ra.

Doctorat :	3$50	Doctorat croisé :	3$50
Richelieu :	3$60	Richelieu croisé :	3$50
Victora :	3$00	Victora croisé :	3$50

Áo pull'over laine Phụ-Nữ tân thời kiểu Idéal : 4$

Trên đây toàn là giá bán áo không tay, nếu làm có tay giải thời thêm mỗi cái 1$50 ; áo cao-xu đen croisé đi mưa : 6$50. Trench - coat : 7$50. Áo chemisette Soliar croisée : 1$50. Áo chemisette Laville croisée 1$20.

Có đủ các thứ lụa, lĩnh, the, xuyến, nhiễu, faux-tassor và changtum vân vân...

Các nhà buôn có giá đặc biệt.

Hỏi có catalogue 1938

AN-THANH

41, Rue de la Soie, HANOI (Tonkin)

TÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI và các chứng sài, lở, ghẻ — Giá suy yếu, trẻ em, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả dàng chóng đỏ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỮA

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sơ phát : đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, mồi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vẩn vơ.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONN ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« .... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí « trong đó có vị NHÂN SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TNH BỔ-THẬN : « .... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE) — SHELLCOOL

2) DẦU NHỚT (HUILE) — SHELL A CYL / HUILE SHELL

3) MỠ (GRAISSE) — GRAISSE SHELL

Có dùng mới biết : SHELL

Biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có SHELL

Hỡi các bà biết nuôi con trẻ !

Muốn cho con trẻ được quanh năm mạnh khỏe ăn chơi, Nên cho nó uống : CAM - TÍCH - TÁN ĐẠI - QUANG

Phàm những con trẻ gầy còm ỏe nọt, nước da xanh vàng, hay khóc, bụng lớn, nổi gân xanh, có dun có sán, tiêu ra bột, ăn nhiều mà không biết no, hoặc biếng ăn biếng chơi, ấy đều là chứng bịnh cam-tích, uống đến thuốc này sẽ trừ tiệt hết các chứng bịnh cam mà đứa trẻ lại còn trở nên vui chơi mạnh khỏe, hay ăn chóng lớn nữa. Mỗi gói giá là 0$10 — 12 gói giá 1$00.

Tổng cuộc CHOLON, 27 Bd. Tổng-đốc-Phương

Phân cuộc HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

Khắp các nơi trong xứ Đông-Pháp đều có đại-lý.

Tiểu-thuyết Sự Dâu Quái Hiệp đã ra số 8, xin đến coi.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ